

SZINÉSZETI

KÖZLÖNY

A vidéki színészet érdekeit képviselő hetilap.

Megjelenik minden vasárnap.

Felelős szerkesztő: Bathy Románosik Mihály.

Szerkesztői iroda:

Kassa, Kovácsutca 15. sz.

hová a lap szellemi részét illető közlemények küldendők.

Kéziratokat vissza nem adtatnak.

Írmanes leveleket ogatunk el.

Ammit sem közlünk, ha nem tudjuk, kitől jön.

Kiadóhivatal:

Kassa, Kovácsutca 15. sz.

hová az előfizetési díjak küldendők.

Előfizetési feltételek:

helytlen házhoz hordva, vagy vidékre postán küldve
Egész évre... 6 frt - kr
Fél évre... 3 frt - kr
Negyed évre... 1 frt 50 kr
Két hóra... 1 frt - kr
Egy hóra... 50 kr.

Előfizetések bármely nap tól elfogadtatnak.

Nyilt-tér soronként 15 kr. A nyilttéri díjak előre fizetendők.

Előfizetési felhívás.
a „Színészeti Közlöny” V. évfolyamának II. negyedére.

Ismét letelt egy évnegyed, s küszöbén állunk az újnak. Ez alkalomból hálás szívvel mondunk köszönetet, lapunk nagybecsű támogatóinak s tisztelettel kérjük az előfizetéseik szives megújítását. Lapunk iránya ismeretes. Továbbra is azok maradunk, akik voltunk. Főtörekvésünk: oly gazdag, változatos tartalmu és irodalmi színvonalon álló lapot nyújtani, mely az igényeket kielégítse. Czelünk volt és lesz, hogy lapunk a vidéki színészi tükré legyen, melyben feltalálják mindazt, ami a színészetnél hetenként történik, s a mire a színészetnek szüksége van.

Jelszavunk: az igazság. A ki ennek barátja, az előfizet lapunkra és hű marad hozzánk ezután is. Az igazság érdekében bátran sikra szállunk, habár jól tudjuk, hogy: „Szólj igazat, betörök a fejed.” Azt is tudjuk, hogy az igaz szó kimondása, némelyeknek nem tetszik, ezért ellenségeinkké válnak. Nem törődünk velök, később majd belátják, hogy ők a hibásak.

Mi küzdeni fogunk továbbra is kitarással, laukadatlanul, jóakaróink és pártfogóink szives támogatása mellett, a vidéki színészet érdekeiben. Függelenségünk nem áldozzuk fel senki — és semmiért. A felalítandó központi iroda működésének, lelkiismeretes, hű ellenőrzője leszünk. Nem ellenzékeskedünk, sem kötekedési vagy nemfogja tollunkat vezetni csak: tiszta igazság. Nem feledjük soha, hogy a „Színészeti Közlöny” kizárólag a vidéki színészet érdekeinek képviseletére van hivatva. De azért, ott a hol szükség van rá, a visszadléseket is ostarozni fogjuk. Ezekután az előfizetési pénzek mielőbbi szives beküldését tisztelettel kérjük, hogy tudjuk magunkat tájékoztatni. Előfizetési ár: ápril—juniusi évnegyedre 1 frt 50 kr., ápril—májusra 1 frt.

Azon t. előfizetőink, a kiknek előfizetésük e hó végével lejár, lapunk mai számával egy postautalványt kapnak, mely kellőleg kitöltve, az előfizetés megújítására legjobban alkalmazható.

Tisztelettel a szerkesztőség és a kiadóhivatal.

TÁRBUZA.

Putifárné köpenye.

(Egy színész napló-töredéke.)
Írta: Miklósy Gyula.

Ugy-e hogy furesza ezim a „Putifárné köpenye”? József köpenyeről olvastak önök már sokat, de Putifárnéról nem. József köpenyeről én tehát nem regélek, pedig ama Putifárné Józsefje én voltam, igaz, hogy köpenyem akkor még nem volt.

Féléves színész voltam, midőn Hiányosy színész-director porportióis társulatához szerződtem mint primo-amoroso, mi magyarul annyit tesz, hogy húsz krajczáros „meidling” helyett 30 krt kaptam naponként. De nemcsak ebben a kedvezményben részesültem én, jogom volt a directort naponként kétszer meglátogatni, írői teendőit végezni, a szinlapok formuláit elkészíteni és a directornét próbákra kísérni. Pedig milyen directorné volt ez!? — Kaczér Tamás zavaival élve, olyan volt, mint a vérbéli görögönnye, alakja telt mint egy tiz akós hordó sürektor. arca és orra piros, mint a hajjalhasadás. Igaz, hogy kilenc év előtt lépte át a negyedik X-et, a hölgyekre nézve oly „omenes” kort, de azért ha holló fürteit fel és gyöngysor fogait berakta, a szinpadon még tőrhetőleg személyesíthette az agg matronák tisztes alakjait. De mikor ő csak szende szüzeket akart játszani!! Ha a szerző úgy teremtette meg nőalakjait, hogy azok már a tizennolezadik évet meghaladták már csak erős küdelemmel tudta Hiányosy ur rávenni hitvérsátsát, hogy azt eljátsza. „Ez mégis hallatlan!” — így kiáltott fel olyankor

A szegedi színházról.

(Folytatás.)

Oly férfiak, oly hazafiak tartják kezökben a szegedi színház ügyét, a kikben a hazafi aggodás teljesen megnyugodhatik, és nem lehet ok kételkedni, bizalmatlankodni. Tudják ők, és tudja Szeged közövényhatósága, hogy miért áldoznak százezreket, mikor a hazai színművészetnek állandó csaruokot emelnek. A czel nyilván valói és nem fogják megengedni, hogy attól elüttessek a honi drama, a magasabb művészet! Nem fogják megengedni, hogy a nagy áldozatok árán emelt fényes és díszes templom pusztán a tréfák és bohoczkodások helye legyen, haem a játszi, vidam muzsa fölött első sorban is oly szent oltár, a melyhez közönség és művész egyaránt áldozni is jár!

Az ideált össze kell egyeztetni a gyakorlatival: ez volna a jelszó, a sarkalatos elv és az, hogy első s legfőbb szempont a drámai művészet legyen a szegedi színház művészeti berendezése — és vezetésénél, a melyet Szeged népe, nagy szerecsére, úgy is kedvel, szeret!

Nos hát ime, Szegeden az ideál találkozik a gyakorlatival, az anyagi hasznossággal. Be is bizonyította már ezt sokszor Szeged népe, nem kell hát kísérleteket sem tenni a végből; — készen van, megtalálható, csak a kéz nyuljon utána; de ez a kéz ne legyen ám az Ézsau keze!

Mikor a múlt év tavaszán Szegeden jártam, alig hallottam egy-két hangot, mely a szegedi színház művészeti vezetésének városi, házi kezelése ellen szólt volna; ellenkezéleg mindenki házi kezelést, intendatúrát emlegetett.*

És ez a nézet jogosult; mert ha már százazreket elköltötenek a művészetért a házra, a falakra, nagyon természetes, hogy néhány ezer fordítasok a lényegre is, a melyért a százazrek kiadtak; az már csakugyan rossz gazdalkodás

* Szükségesnek látjuk itt megjegyezni, hogy e cikk-sorozatát Molnár ur, még a színiigazgatói pályázat előtt írta s azóta már némileg megváltoztak a viszonyok, a meny-nyiben a házikezelést és az intendatúra eszméjét eljettették s igazgatónak adták ki a színházat. De azért sok tanulságos és megszívlelésre méltó van e cikkben. Szerk.

volna, sőt poescékolás, ha nem így tennének, vagy ha a gazda helyett zsellér költöztetnének a díszes házba, a mely nem üzletre szánt épület, — hogy aztán ez a zsellér pár év alatt mindent fölroghasson benne, s mikor a rombolás művét bevégezte, a zsebrakott ezekkel „alászolgájt” mondjon Szegednek, a gazdának, és ezzel vegyen búcsút: „köszönöm átosan az akalmatek hozzám való szivességét; én a te föltől leszödtem, csináljak tovább magukra, — nekem a savója nem kell.” Így aztán kedvezőtlenebb körülmények közt még is belé kell menni a gazdának az üresen hagyott házba, de ez aztán dupla költségbe fog kerülni, hosszas tatarozás- és tisztogatásba, hogy gyümölcsözővé tételhessek az elférsített művész-ház, ha csak örökké változó zsellértanyává nem hagyja silyedni Szeged népe a művészetért emelt díszes hazát!

Szegeden, kivált az új színházban, nem lehet már felni a színészetnek az anyagi bukástól, ha észszerűen és művészián vezetik azt, nem pedig pusztán mohó kizsákmányolási szempontból.

Szólók most már a pénzzeréről, a tókeréről, a melylyel a szegedi színház művészeti berendezését, kezelését megkezdeni és folytatni biztosan lehet.

Nem sok az és a kalkulus, ama számos berendezés, folszerelés, szervezések után, amiket nekem 32 év alatt mindig nehéző körülmények közt tennem kelle, bizonyosra vehető; inkább többet mondok, mint kevesebbet a megkezdés költségeire, és kevesebbet a művészeti meg az anyagi végeredményre. Mindig így tettem és többször mint nem, jól esett a meglepő nagyobb eredmény. Így történt egy-egy időben a budai népszínháznál, így a Szigligeti igazgatása alatt a nemz. színház első 4 hónapja alatt, így Kolozsváron és Szabadkán is.

Tudom hát, mert tapasztaltam és sokat csináltam, hogy mibe kerül, mit és mennyit hozhat egy színház helyes vezetése, kezelése, kezdése.

A tervet, a kulesot úgy csináltam, hogy Szegedhez méltó és oly művészi személyzet legyen, oly előadások, a milyen és a miúkk ott még nem voltak.

Egy ilyen személyzet szervezése havonként 4600 frtból, leg több öt ezer forintból kitelnék.

kezdővel, ki még kiöltözni sem bir ilyen fényes szerepre? — mondá végre, eléggé nem dicsérhető higgadsággal.

— De leltem, ha te játszod Juliát, nincs senkim, ki a dajkát eljátsza. — — — —

Sok év mult el azóta, sok vihar vonult el fejem felett, egyszer tyuktojásnyi jégverés talált a szabad ég alatt, de semmi ahhoz, mi e perczben felzúdult.

— Mit? én a „dajkát,” én, a ki már harminez évvel ezelött dicsőséggel játsztam Juliát! — ezzel nem respectálva a színházi törvényeket, melyek szerint az igazgató személye sérthetetlen, a director urnak fejéhez vágta, a varrókosarat, a kezében reparatió alatt lévő királyi palástot darabokra tépte és aztán zokogott, megüdült volna zokogására a szikla is, hát mért ne indult volna meg egy színigazgató kókemény szíve — megüdült — el is ment a — kávéházba.

Én egyedül maradtam a „harminez éves Juliával”, ő zokogott folytonosan, én pedig kalapom után néztem, mert — tisztelve a mély fájdalomat — vissza akartam vonulni. — — — — De, óh balsors! Kalapomat jöveveleimkor az ablak párkányára tettem és Julia nagy fájdalomában arczát tenyerébe rejtve ráborult, alkalmasint azért, mert sokkal la- gyabb volt az ablak deszkájánál és jobban eltakarta könnyűit.

Most már a tigris körmei közül a prédát könnyebb lett volna elragadni, mint az én kalapomat a directorné vaskos karjai alul!

Végre — egy mentő gondolat! — egyik kezemmel felemeltem jobb karját, mintha kezét akarnék csókolni, másik kezemmel a kalapot igyekeztem kiszabadítani édes (?) terhe alul.

(Vége kőv.)

— „mennyire elvagyok nyomva saját társulatom-nál!” — Én, én, a szegény József, ki akkor még csak a második X-hez közeledelem, én játsztam vele az első szerelmeseket! Már akkor is nagy művész lehettem, hogy ilyen „játszótárs” mellett volt bennem mégis annyi tűz, hogy sorra tépdestem le a couliszakat szavalásom közben.

Tehát egy szép napon — előadás nem volt — én a délutáni órákban ellátogattam a director-hoz „szerepet osztani”; azaz a szerepeket ő osztotta, én csak jegyeztem be a szereposztó könyvbe.

„Romeo és Juliát” osztottuk ki. Én lettem volna Romeo, de hát Julia? Varakozás teljesen tartottam kezemben a tiutába mártott tollat, odaigatandó annak a szerencés haladó némberek a nevét, ki velem „négy kézre” fogja eljátszani a boldog közönségnek a halhatatlan brit költő valódi szerelmét. — — — — A director gondteljes felhökkel redős homlokán, hátra tett kezekkel sétált fel s alá a szobában, néha-néha egy felő tekintetet veve az ablakmélyedésben varrogató hitestársára, sokáig hallgatott, én is hallgattam és vártam, a directorné sem szólt, de lihegő kebléről, a tünék a szokottnál gyorsabb forgatásából vettem észre, hogy vihar van keletkezésben.

„Kinek irjam oda Juliát?” kérdém szerepve, megtörve a résztjósló néma csendet.

A director nem felelt sokáig, végre illó távolban megállt hitvestársa előtt és bizonytalan hangon im így kezdé beszédét:

— Kedves Elvirám, talán jó volna a kis Margitot már egyszer nagyobb szerepben bemutatni, a közönség szereti és elnéző lesz iránta, ha gyengébb lesz is mint — —

A directorné felveté nagy kidüldet szeméit, a director hátrált.

— Csak nem akarja Juliát játszani azzal a

Ebben minden benne van, a szigorúan vett rendes napi költségeket kivéve, a melyek előadásonként egyre-másra legtöbb ha 40 forintra rughatnak, és így átlagosan 25 előadást számítva egy óra, a napi költségek havonként ezer forintot tennének ki.

Ez volna hát a rendes bruttó kiadás a szegedi színháznál, szóval az alap, a kiinduló pont, a melyről a kezdés, a szervezkedés eszközöletnek. Az objektum másik fele a lehető bruttó bevételek számítása, ez azonban az összegzés, a következtetés rovatába tartozván, csak ott és alább szóló róla.

Legtöbb kérdés a dolognak az, hogy: a megkezdésre mennyi tőke kell? E tekintetben még ma is, mikor már annyi példa áll előttünk, zavarosak a nézetek, a kivételben gyakorlatiatlanok az emberek; pedig nagyon egyszerű a dolog.

Mindenki azt képzei, hogy egy színház vagy igazgatás megkezdéséhez, mindjárt az első hónapokra valami nagy halmaz fundus instruktusra van szükség, azaz: egy egész évi műsor lejtársására kívánatos mindenféle diszletek, jelmezek, kellékek!

Ugy tesznek, mintha a műsört kellene a fundus instruktusoz készíteni, nem pedig ezt amahhoz; mintha egy-két hónap alatt egész évi műsört akarnának, vagy tudnának lejtársani. Ezek a fundus instruktusok többnyire mint lomok hevernek a könyvtárban, ruhadiszlét- és kellékárban; várják, hogy mikor kerül már a sor rájuk is; nagyrésze rendszeren a kamarákban marad a moly és idő martalékául. Epp ezért nagyon meglepett, mikor egyik lapban olvastam, hogy a népszínház valamelyik tagja, a kinek már is legtöbb kilitása volna a szegedi színházra, mint valami nagy előnyt, azt is világgá bocsátotta, hogy a népszínház igazgatója ruha- és diszletkellékekkel segített, meg, hogy Blaháné is megígerte volna a koronként való gyakoribb vendég szereplést!

Ez annyit jelentene, hogy a szegedi színház a népszínház fiókjává váljék és elvesztvise önállóságát, azt, a miért százezrek árán építetett, azt, hogy szinpadán épp azok a művek és műsorok ne adassanak elő, a melyek a népszínházban nem adatván elő, legnagyobb jelentőségűt tennék a szegedi színházban a drámai művészet erőinek csoportosításával, és végre azt is jelentené, hogy a népszínházról nyert ruhák- és diszletekért, és ezek után készülne a szegedi színház műsora.

Ez nem hogy előny, sőt inkább nagy hátrány lenne a szegedi színházra. Az előny a népszínház igazgatóságának jutna csak, mert az általa, részint már nem használható holmikát eladhatná, másrészt pedig a sikölcsönzéseikért használati díj kapna.

A Blaháné koronként való sűrű vendég szereplésére egész éven át sem lenne előnyös szegedi színházra, mert akkor divatba jönne Szegeden is csak azokat a népszínház előadásokat látogatni, melyekben az utólrétegetlen énekesnő lép föl, már pedig ez művészetileg úgy, mint gazdaságilag valódi veszedelem lenne a szegedi színházra.

Egyszóval oda kell törekedni, hogy a szegedi színház mindenben önállóvá tétessék, összes személyzete művészeti magaslata fejlesztessék, hogy minden eszközzel ellátva másra ne szorúljon, maga magára is elég legyen vonzóerőt gyakorolni, művészi előadásokat tartani.

Jobb volna hát, ha hazai színművészetünk jól fölfogott érdekében, sőt saját magáért is, az a népszínházi tag, a ki a szegedi színház megnyerését már az ujjá hegyén érzi, (Már meg is nyerte, Szerk.) a szegedi színház önállóságára törekednék, hogy ezen a kedvező jó talajon oly művészeti telepet építsen, a melyből ne csak egyesek nyerjenek hasznót, hanem a munka tisztességes díjazása, illő nyeresége mellett első sorban is hazai színművészetünk szép és fontos érdeke.

Mint fönnebb mondtam, kitűnő személyzet szervezhető 4600, legtöbb ötezer forint havi gázisával és legtöbb ezer forintra rughatnak a napi költségek egy hónap alatt; a havi rendes kiadás tehát legtöbb: hatezer forint volna.

A megkezdésre és az első 3-4 havi működésre pedig mint fönnebb megjegyzém, inkább többet, mint kevesebbet számítva, nagyon elég tizenegyezer forint tőke akkor is, ha a szinpad nem volna miudnennel teljesen ellátva fölszerelve.*)

Molnár György.
(Végső köv.)

Kérelem.

Tisztelettel fölkérem a „Színészeti Közlöny” olvasó közönségét a különösen a vidéki színészet t. tagjait, ha netalán volna birtokukban egy a vi-

* Mint hogy a t. czikkirő ur nézete szerint a szegedi színház művészeti kezelését, a városnak vagy egy alkatiandó részvénytársulatnak kellett volna átvenni: ez okból a szerint kézzitette el a részletes költségvetést is; de nem fogadtatván el az eszme, tehát az erre vonatkozó költségvetés is tárgyalanná vált. Ennélfogva mi is kihagytuk a fentebbi czikk keretéből, s helyette a nagy gondal kidolgozott mérleget közöljük. Ebből majd kitűnik mennyi jövedelemre lehet számítani az új színházban. Szerk.

déki színészet multjára, valamint csupán a komáromi színészetre vonatkozólag: régi szinlapok, színházi levelek, emlékvagy évkönyvek, naplók, sugó- és más zsebkönyvek, halotti gyászjelentések, s ezekhez hasonló tárgyak; sziveskedjenek azokat a „Színészeti Közlöny” t. szerkesztőjéhez beküldeni, ki azt hozzájuk juttatja.

A legesélyesebbnek látszó adat is, nagy fontossággal bírhat a történetről előt. Elhunyt színészek magán-életéből vett adatok, ugyintén színészedomák is a legszivesebben fogadtatnak s ezek a „Színészeti Közlöny”-ben a beküldő neve megemlézésével közöltetni is fognak. Budapest, 1883. márcz hó.

Id. Szinyei József.

Fővárosi hírek.

— A népszínház legutóbbi újdonsága „A gyűrű” operette nagyon lanyha sikert aratott. A fővárosi sajtó azt írja, hogy egy a zene, mint a szöveg gyenge. Miutna nem is Audran, az Üdvöske” szerzője írta volna. Az előadás sem volt kielégítő. Gilette személyestője, Pálma y Ilka ugyszólván az egyetlen kivétel. A szerepek kiosztásában rejlett az alaphiba. A társulat hézagossága mellett ez nagyon természetes. Pálma y Ilka a jösvívü, tüzesvérü, furfangos Giletet szikrázó kedvvel szenvedélylél és bájos egyszerűséggel játszotta, életet öntött e lanyha dalokba, különösen a „stráza-mester” dalával, ez obligát toldalék coupletvel zajos hatást keltett. Hogy szép jelenség volt, különösen a hadnagyi ruhában, azt föjösleges mondanunk. Több nagyszerű virágynakost és bokrétát kapott.

— A színészeti iskola drámai estélye márcz. 13-án ment végbe a budai város színházban. Sajnosan kellett tapasztalunk, — írja a Pesti Hírlap — hogy komoly drámai szakra az idén nincs a színészeti iskolában igazi tehetségnek itélhető növendék. Az iskola jó hatása mindegyikén látszik, értelmes beszéd, helyes akcentus; de csakis az iskolát láttuk és nem a szinpadra termettséget. — Csiky Gergely „A mágu-z” egyfelvonásos tragédiája volt ez a balsikerü kezdet. Márkus Etel, ki nemrég sikeresen vendég szerepelt Debreczenben, ugy látszott, mintha beteg lenne; kezdetben szépen csengő hangja mindjárt a második jelenetben erejét veszté, elrekedt, bággyat lett. A többi szereplők közül viszonylag jobbak voltak Szirmai és Rónai Gyula, de tragédiában ök sem fogják megállhatni helyüket. Reiner Gizella is nagyon gyenge volt. Annál nagyobb meglepéssel terhetünk at „A színésznő” vigjátékra. Itt már több igazi tehetséget láttunk, különösen három növendék érdemelt tapost: A dorján Berta (IV. oszt.), Hubay Aranka (IV. oszt.) és Alsze gy Irma (III. oszt.) a férfiak közül első sorban Molnár Antal (IV. oszt.), Rostagni Irén (IV. oszt.) Benedix „Egy boldogtalan asszony” magánjelenetét szintén ügyesen és csinosan játszotta, játékában volt természetesség, hanghordozásában élénkség és kellem, a mi megerdemeli a figyelmet.

— Latábar Kálmán, a debreczeni színház szépetehetségü tagja, szerdán mutatá be magát először a nemzeti színház közönségének, Figaró lakodalmában, mint Figaró. A fogadtatással meg lehet elégedve. Az összes fővárosi sajtó elismeri, hogy Latábar figyelemre méltó erő s már első fellépte után is merik ajánlani szerződését. A közönség gyakori tetszéssel kísérte játékát.

Videki hírek.

— Fölkérjük a vidéki színészet azon tagjait, kik lapunknak előzetői, és a kik virágvasárnapkor meg fogják állomásait változtatni, hogy sziveskedjenek ezt, valamint az új rendeztetési helyeiket velünk postafordultával tudatni, hogy a lap pontos széküldésére nézve akadály ne merüljön fel.

— Színházi pályázat. Ismételve figyelmeztetjük a szinigazgató urakat, hogy a miskolci színházi pályázat f. évi april elsőjén jár le. A folyamodványok Dr. Cs. Szabó István, a színházi részvénytársaság vezérigazgatójához adandók be.

— Szerződötések. (Folytatás.) Bókodi Antal Aradi Gerő szintársulatától Jakab Lajos szinigazgatóhoz; — Bókodi é Róza ugyanattól ugyanoda; — Török Miklós ugyanattól Györbe; — Török kné-Szakál Róza ugyanattól ugyanoda; — Kólmós y József, operette tenorbuffó, komikus és társalgási, Károlyi Lajos szintársulatától, Aradi Gerő szinigazgatóhoz; — Hollósi Matild karnó és segédzsinész Aradi Gerő szinigazgatótól, Jakab L. szintársulatához; — Nagy Vilma szende és naiv Balog Alajos szinigazgatótól, Sányi és Dobó társulatához; — Tamási Gábor kardaluok és segédzsinész Kassáról Debreczenbe; — Pesthy Marika operette és népsz. énekesnő, Szegedy M. társulatától, Balog Alajos szinigazgatóhoz; — Kohay Etel operette és népszinmű énekesnő Tóth Béla társulatától, Sányi és Dobó társulatához; — Nikió Lina operette és népszinmű énekesnő Jakab Lajos szinigazgatótól, Tóth Béla szintársulatához; — Enyvey Sarolta operette és népsz. énekesnő Jakab Lajos társulatától Farkas Gusztáv szinigazgatóhoz; — Leövey Ika drámai hősnő és fiatal anya, Szegedi Mihály szinigazgató-

tól Farkas Gusztáv szintársulatához; — Szilágyi Ferencz kardalnok és segédzsinész Kassáról ugyanoda; — Vánzéli Irma operette és népsz. énekesnő Homonnáról ugyanoda; — Deresényi Etel karnó és segédzsinész Miklósy Gyula szinigazgatótól ugyanoda; — Sándor Mari karnó és segédzsinész Kolozsvárról ugyanoda; — Bácsy Károly jellem és társalgási, rendező, Aradról Jakab Lajos szinigazgatóhoz; — Bácsy L. Laura operette és népsz. énekesnő ugyanonnan ugyanoda; — Berez y Ödön operette tenorista ugyanonnan, ugyanoda.

— Kassán Felekyné Flóra, a budapesti nemzeti színház elsőrendü művésznője esütörtökön márcz. 14-én kezdé meg vendégjátékai sorozatát „Serge Panine” francia szinműben. Pénteken „Fourchamboult család”-ban folytatta, szombatra pedig „Bozöti Márta”-val kitűzve. A kitűnő művésznőt első föllépte alkalmával, a szép számú közönség zajos fogadtatásban részesítette.

— Aradi hírek. A szintársulst tagjainak segélyezé-ére márcz. 8-ig összesen 3078 frt 26 kr. folyt be e célra. A városi szinügyi bizottság f. hó 8-án tartott üléseben a kioskiantól segélyezésekre nézve azt határozta, hogy a színészi gage-oknak 100 frton felüli részét a kioskiantál figyelmen kívül hagyja s a 100 frton veszi a legmagasabb gage-nak. Ezuttal 20 napi gage erejéig lesznek segélyezve a színészek a 100 frt havi gage-hoz arányositottan, ugy, hogy kinek 100 frton aluli gageja volt, az egészen kikapja ez időtartamra fizetését. — A szinügygyá molitó egyeslet a napokban tartá közgyűlést, melyen kitűnt, hogy az egyesletnek összes bevétele a szinleadásokból 9476 frt 31 kr. volt, kiadás 8353 frt, e szerint készpénzmaradvány 1123 frt 31 kr. Torábbá bejelenté a választmány, hogy a könyv- és ruhatárban esett kár 5906 frtban becsltetett fel. — Mausberger művésztövel való új szerződés megkötése tárgyában élénk vita indult meg, a mely következő határozattal ért véget: ez évi októberig a Mannsbergerrel kötött szerződés fenntartja az egyeslet, minthogy ez ideig kötelezettsége van Nagy-Váradon és Temesvárott s így színháza is van ez időre; október után Mannsbergerrel fog szerződést kötni, ha ugyan megkapja az egyeslet a városától az ujonnan építendő színházat. — Mausberger művésztönek a jövő nyárra is átadja az az egyeslet ruhatárát és könyvtárát használat végett. — Nagyváraddal a szerződés fenntartandó nak mondatott ki, e szerint ha Nagyvárad nem akarja a szakadást, ugy az aradi szintársulat a jövő nyarat is ott töltödi.

— Miskolczon Verő György karnagy jutalmul „A műkedvelők” czimü saját szerzeményü vigjátéka került színre. Az előadásról a darab ismertetésével egyszerre akartunk említést tenni, de miután az „Irodalom” rovatunk, közlendőink halmaza miatt hétről-hétre kimaradt, most pótoljuk tehát helyre az elmulasztottat, habár egy kissé elkésve is; de azt tartjuk, az elismerés megadásá sobasem késő. Tehát térjünk az előadásra, mely teljesen sikerültnek mondható. A szereplők minden igyekezeete oda irányult, hogy pályatársuk első művét a legdondosabb alakítással mutassák be. A jutalmazott ez alkalommal, midőn karnagy székét elfoglalta, hosszantartó tapsviharral üdvöztetett s számos kihívásban részesült. A kapott babérokosorun s ezüstserlegen kívül, a katona zenekar tagjai is megtisztelték egy szép karnagy palczával.

— S.-A. Ujhelyben Blaha Lujza kétszeri fellépéseért a város részéről — az utazási és elszállásolási költségeken kívül — 500 frt tiszteletdíjban részesült. Utolsó, vagyis harmadik fellépte, a csángók javára történt, mely a művésznőnek nemcs honleányi érzelméről tesz tanuságot.

— A magyar színész egyesület „Hivatalos Értesítőjé”-nek második száma is megjelent. Közli a központi iroda szervezetét, és az erre vonatkozó pályázatot, mely már lapunkban is, egész terjedelmében megjelent. Torábbá a tag- és nyugdíjilletmények befizetését, a nyugdíj-intézet javára tett adományok kimutatását és több körlevelet. Végül köszönetet nyilvánít a k. ig. tanács Hegloecz Antal kir. törvényszéki elnöknek, ki az egyesület nyugdíjintézete javára Pancsován, 11 szerb hazafit nyert meg, mint alapító tagot, 40—40 frtbal és egyet 60 frtbal s ez által összesen 470 frttal gyarapodott az intézet vagyona.

— Farkas Gusztáv új szinigazgató husvét első napján kezdé meg előadásait Eperjesen, jól szervezett szintársulatával. Könyvtára számára a legujabb szindarabokat és operetteket szerzete be, melyek a nemzeti- és népszínház műsorát képezik. Ruhatárát alkalmunk volt megtekinteni s elmondhatjuk, hogy vidéken alig 3—4 igazgatónak van oly fényes garderobja. A különféle színű selyem- és atlaszkelméket mind Bécsből a legelső forrásból vette, melyek közel kétezer forint érték képviselnek. Farkasnak fötörekevése, az előbbi években Eperjesen működött elsőrendü igazgatók által teremtett hitelt és bizalmat a magyar színészet iránt, megszilárdítani s a színházat még a köznéppel is megkedveltetni. Az első előadás programja már meg van állapítva. Lesz prolog, allegoriai képlet, melyet „Piros bugyellaris” népszinmű előadása követ. A prologot Báthory R. Mihály, lapunk szerkesztője írta.

— Az érdekes végrendeletéről, melyet Bösze Imre győri polgár tett a magyar színészet részére, mult számunkban már említett tettünk. Most arról értesülünk, hogy a nevezett polgár egész életében sohasem járt színházba és mégis majdnem egész vagyonát 24 ezer forintot, a győri színpártoló egyletnek hagyta. Rokonainak alig hagyott pár ezer forintot. A nemes szellemű végrendelező hogy mily mértékben hordta lelkén a magyar művészet sorsát, mutatja a végrendelet egy pontja, mely így szól: A művészetet nem csak az által kell pártolni, hogy színházba eljárunk, hanem hogy hasonló áldozatokat hozzunk oltárára.

— Maros-Vásárhelyt, Bényei István társulata a közönség változó partfogása mellett tartja előadásait. Elismeréssel kell szólnunk az igazgatónak a közönség irányában tanúsított áldozatkészségeért, — írja a „Marosvidék”, — mely szerint legnagyobb részben színpadunkon még nem adott új darabot hoz folytonosan színre. Febr. 28-án volt P. Rott Mari asszony jutalomjátéka a „Korona és vérdpár” ifj. Dumas Sándor nagyszabású tragoeédiájával, melynek előadásában ismét alkalmunk volt P. Rott Mari remek játékában gyönyörködhetni, melynek elismerését a nagyszámú közönség meg-meg újuló tapsokkal, kihívásokkal, koszorúkkal fejezte ki. Március 3-án Klár József karmester jutalomjátéka volt. Azaz: játék volt, amennyiben „Szép Helena” operette előadása kitűnően sikerült, de annál silányabbul ütött ki a — jutalom. — Az igazgató e hó végéig fog Marosvásárhelyt maradni társulatával. Nyári állomásai lesznek: Torda, Nagy-Enyed és Déva.

— Debreczenben E. Kovács Gyula a közönség rendkívüli és folytonos érdeklődése mellett vendég szerepelt, a következő darabokban: O. hello, Lear király, III. Richard, Harmincz év egy kártya-életéből. A szép marquisné, Tell Vilmos, Bánk-bán és Coriolan, ez utóbbi darab volt bucsufellepte s egyszersmind jutalomjátéka is, mely alkalommal zajos óvációban részestül. Azt mondanunk sem kell, hogy minden fellépésre, szulolásiig megtelt a színház. Lear király-ban szabatosság, átgondoltság és kerekdedség tekintetében, még Othello-jánál is sikerültebb alakítást mutatott be. Különösen sikerült azon momentuma, — írja a „D. N. É.” — midőn Regan és Goneril hallatlan bánatásain fölindulva, a maró guny fűző érzetével megrázó, hosszas kacagásban tör ki; továbbá midőn, Cordelia fagyos teteme fölött ember feletti fájdalommal kesereg. A téboly fokozatos lélektani processusait is igen érthetően szemléltette. A közönség ez estén 12-szer tapsolta ki.

— Az aradi színházat nem fogják az „Asphaleia”-társulat rendszere szerint fölépíteni. A színdülyi bizottság a társulat megbízottjaival folytatott tárgyalásokból meggyőződött arról, hogy az „Asphaleia”-rendszer a legérett színház nézőtérén és a színház melékhelyiségeire kívünni, nem lehet. Ellenben a színpad berendezhető úgy, a mint azt az új rendszer kívánja. Ez a berendezés mintegy

60.000 forintba kerülne. A színdülyi bizottság tehát azt fogja ajánlani a közgyűlésnek, hogy az „Asphaleia”-társulat bizassék meg a színpad berendezése részletes terveinek és költségvetésének elkészítésével. A színház felépítésére s a nézőtér bevezetésére vonatkozó tervek pedig pályázata útján szerethetnek be. A közgyűlés e javaslatot elfogadta és kimondta, hogy a színház a régi helyen építendő fel.

— Szabadkán Vigh Károly széptehetségű karnagy jutalmául „Kouti herezeg” 1 felv. operette és „Egyetlen leány” 1 felv. vígjáték adatott elő. — Március 1-én a karszemélyzet jutalomjátékául a „Falu rosszsa” került színpadra. A főbb szerepeket a karszemélyzet játszta és a karta az elsőrendű színészek képviselték. Az érdekes előadás a szép számú közönség jól mulatott. — Helvey Laura a bpesti nemzeti színház tagja, félbehagyott vendégjátékát f. hó 8. 9. 10. 11. és 12. ént öt kiváló szerepben folytatta. — Balogh Árpád jutalmául a „Koruevilli haraugok” operette került színpadra. Jutalmazottat, ki ez estén Harrit énekelte, a nagy számú közönség, zajos tapsok és virágcsokrokkal fogadta. Gerőfiné (Szerpolett) igen kedvesen és élénkséggel játszott, Gerőfy Gáspár apója teljesen sikerült alakítás volt. Nógrádi kellemes, ide hangjával esinosan énekelte Greniső dalait s többször meg is tapsolták.

— Orosházán lakik egy plébános: Lehoczky József, ki a magyar színészetnek, ritka, önzetlen pártolója. Nagyon kevés színész van olyan, a ki Orosházán megfordult s ne élvezte volna szívélyes és barátságos vendégzeretét. Ő részt vesz a magyar színészek, öröme és bánatában egyaránt. Szép világot vet nemes lelkére már azon joakarati is, hogy a tüzvész által károsult aradi színészeket meghívta Orosházára, néhány előadás tartására s ő maga, házról-házra járva 100 bérlettel várta őket. De az aradi közönség nem engedte színészeket s e miatt maradt el az Orosházára való rándulás. Hogy milyen ember Lehoczky plébános ur, legjobban jellemzi Molnár György kitűnő művésznök, közelébb megjelent „Világos után” című munkájában, melyből átveszük a következő sorokat, hadd ismerjék meg a nagylelkű színpártolókat azok, a kik még nem ismerték: „Lehoczky József, a hajdani iskolatárs, azután honvédbajtárs, most a vallás igéit hirdető népszerű plébános Orosházán, jeles prédikátor, ki a tollat is oly biztosan forgatja, mint egykor a kardot; szeretett pásztor hiveinek, magas műveltségű, kedélyes ember, nem tartífűsködő — de valódi pap, tiszta szolgája Krisztusnak, olyan lelki atya, ki maga vizet iszik s bort prédikál — ám mértékletes-móddal mindenben. Nem ámitó! — Nyíltszívű, barátságos, vendégséget kedvelő, embertársainak boldogulását előmozdító olyan szelid lélek, kinek mosolygó képeiben, beszédes nagy szemé örömkönynyekre esordul mások szerencsése s boldogsága felett. A magyar klerusnak egyik olyan patriarkális kedves tagja, milyennekkel mi magyarok oly sok szép számmal bíruuk.”

— Rőpirat Arányi Dezső a pécsi színtársulat

derék tagja, a vidéki színészet bajait tárgyaló memorandumot készített a színész-egyesület közgyűléséhez intézve, mely behatóan tárgyalja a vidéki színészek és színingagazatók állapotát, legközelebb rőpirat alakjában fog megjelenni Pécsen.

— Jutalomjátékok Miskolczon. Gyöngyi Izso jutalmán Üdvöske operette adatott felt haz előtt. Jutalmazott Pippó szerepét sikerrel játszotta s a közönség részéről, a tapsokon kívül, egy szép virágkoszorúval is megtiszteltetett. — Fenyvesi Emil javára „Sege Panine” színmű került előadásra. A szép számmal egybegyűlt közönség, az előadást mindvégig feszült figyelemmel hallgatta s a szereplőket: Vihari (Sege Panine) Kőnczöl L. (Jeannot) Lásziné (Desvarrenenz) Gálosiné (Michellini) Verő (Cayrol) Fenyvesi (Pierre) és Balassa (Herzog) számos tapsban s többszöri kihívásban részesítette.

— Pécsi színházi hírek. A pécsi színdülyi választmány legutóbb tartott ülésén id. Krasznay Mihály választmányi igazgató előterjesztésére, a színházi kellékek újítására 500 frt szavaztatott meg. — Közelebb adta elő Bogdy színtársulata „Odette” című színművét először. Gaál Hermin a czímszerepben még azokat is meglepte, a kik az ő kiváló tehetségeről teljesen meg vannak győződve. Gaál H. „Odette”-et oly művészi élethűséggel, bensőséggel és közvetlenséggel játszotta, — mint a „P. F.”-ben olvassuk, — hogy ezen esti játékát eddig elért legszebb sikerei közé sorozhatja. A másik nagybűvű nőszerepét „Berangett”, Arányiné szeretetreméltó szendéséggel játszotta. A félf szereplők közül Sándor (Clermont Latour gróf) és Arányi (Bechamal) váltak ki előnyösebben. Közönség szép számmal. — Előadásra kitűzetett, két helybeli író darabja. Az egyik „A férjvadászok” 2 felvonásos népszínmű, melyet Rethy László a színtársulat ügybuzgó titkára írt, a másik „A mese” 1 telv. vígjáték Jovanovich Páltól. — Az igazgató által rendezett Zola-cyklus (Pálinka, Nana, Nana leánya) anyagilag rosszul ütött ki; a közönség nem nagy érdeklődést tanúsított iránta. — Morvay Antal jutalmául „Delila” adatott elő.

— Rozsnyón Balassa színtársulata még mindig szép számú közönség előtt működik. Közelebb két jutalomjáték is volt, a Tukoray-é és Szabó József. Előbbi Liliumfi czímszerepét adta, ki a társulatnak egyik legtehetségesebb és tán legigyekezőbb fiatal tagja; közönségünknek — írja a „Rozsnyói Híradó” sok jó órát szerzett már. Jól tett házat kapott és azt folytonos derűltségben tartotta. Routinja sok van a salon komikum terén; a fiómon salónhost oly sikerrel személyesíté, mint a szemtelen követelő Schwarzot, meg a s-lypítő pinézert. Melette Szabó (Szellemfi) és Balassané a S. ilvai professor gyámleánya osztottak a tapsokban. Az előadás kerekdedségének azonban sokat ártott újra a szerep nem tudás. Szabó József javára a Peleskei notárius adatott. A közönség szép számmal jött megnézni a hősi bohózatot, melyben újra Tóth Antalnak jutott ki a taps oroszlaürésze, ki a notárius

nek lehetete szerelemittassá varázsolja körülöttünk a léget s kinek ragyogó szemében találjuk fel üdvünket és egész éltünk boldogságát? Ez a boldog, a tiszta szerelem.

Képzeltetik önök, mily borzasztó gyötrelmet, égető kiut szenvedhet az, kinek szerelme nem viszonzottatik. E boldogtalanok közé tartozik Szentesi Mihály is.

A lányka magaviseletéből következtetve, majd ugy tűnt fel neki egy idő óta, mintha Mariska szíve végvevalahára szerelemre gyuladt volna; majd pedig, mintha nem érezne iránta semmi vonzalmat. Igaz, hogy számos jeltől lehetö gyöngéd érzületéről következtetést vonni, de ez csak pillanatnyi jelenség volt, mert már a másik perczen, szavai meghazudtolák e fölterést.

A nő e faja, egészen új volt még előtte. Ismert számtalan oly nőt, kik ma egészen feltárták szívüket valaki előtt és holnap már mitsem tudtak arról; ismert féltékeny és szerelmi búban epedő egyéneket, szóval mindenféle fajtaból valókat, de ilyet még nem. Mert ha azok szerelmesek voltak, az első helyet náluk a szerelem foglalta el, és annyira megváltoztak, hogy alig lehetö rájuk ismerni; a szenvedély jó kedvre lelkesíté őket és mindig csak szerelmükről beszélgettek. Mariska azonban érzéketlen s mindig csak a régi maradt. Hallani sem akart szerelemről, házasságról, komoly, férfias szándékáról. A ki ilyesmiről kezdett vele beszélni, azt ott hagyta a faképnél.

Az idő csak mult, mult, s Szentesi folyvást remény és kétség között töltötte napjait. Erőt vett rajta a legveszedelmesebb betegség: szívébe fészkelé magát: a féltékenység ördöge. Ekeseresedésében, — habár irtódzott tőle, — e kegyetlen szerhez folyamodott. Pedig a féltékenység egy rettentő véres eszköz, melyet a nő könnyelműen arra használ, hogy hiúságának nyálánságot szeljen vele; megvérez néha egy szerető férfit, csak hogy kinjain gyönyörködjék.

Jól tudta azt Szentesi, hogy a féltékenység őt nevétségessé teszi s imádottja előtt lealacsonyítja. De erről ő nem tehetett, mert nem volt képes, magán aralkodni. Ha valamely férfinak egy pár

nyájás szót adott imádottja, jelenlétében, ez őt annyira felbőszíté, hogy képes lett volna azt a férfit rögtön megölni. Folyvást attól rettegett, hogy Mariska fejét a szép szavak elbőditják s az, kit ő a bálványozásig imád., gizesábitás áldozatául esik. S ez rá nézve a legborzasztóbb csapások egyike volna. Érezte, hogy szíve választottjának félrelépését túl nem élné, ha megbizonyosodnék felőle, egy perczig sem. Minden lépését, minden tettét, mozdulatát élénk figyelemmel kísérte. Még a szellő fuvalmaitól is megszerette volna óvni. Féltette, mert nagyon szerette.

Mariskát pedig bosszantotta az utána való folytonos kémkedés. Mit tartozik az valakire, hogy ő mit tesz, mondá többször, sértett önértzettel.

Szentesi azonban nem tágitott. Sőt igyekezett minden áron Mariskát is féltékennyé tenni, azt híven, hogy ezáltal szunyadó szerelmét fölébreszti, mely később nőtön nőni fog iránta s végre a titkolódzás leplét lerántva nyíltságra bírhatja. Hisz csupán azért váltott jegyet Schneider Boriskával is, kit soha sem szeretett, hogy e czélját elérhesse. Minden eddigi törekvése csak odairányult, hogy Mariskát melióbb magának mondhasa.

Kiváncsisága. jövőjét megdudhatni valóságos gyötrelmémmé vált. Hiába fohászkozott Anteroshoz, a viszon:szerelme istenéhez, hogy ébressze fel imádottja szívében a szerelem magasztos érzetét; ennél az urnál is süket fülekre talált éppen ugy, mint másoknál kiknek közbenjárását ezéja elérése végett kikérte.

Rejtélyes magaviselete valóban megfoghatatlan előttem, — tépelődék magában egy izgatott perczében. — Emlékszem, egy napon, midőn kilesve rózsaszínű jó kedvét, arra kértem, ne gyötörjön. ne hagyjon tovább élni e kínos bizonytalanságban, mert maholnap egészen elhervudok s mély bánatomat, kétségbeesésemet a sötét sir nyíhbat adó nyugalma fogja megszüntetni, akkor: megígérté hogy nóm lesz, csak várjak... De meddig? ... Hisz már őt hosszú hónap óta szeretem állandó hűséggel, szenvedélyesen, — reménytelenül. De azért szívesen várnék míg a hó leesik és ismét kivirul mint Csikós, Bandi mondja, csak azt tudnám biztosan hogy azután

személyében derűtlenségben tartotta a házat. Szabó Bazsur Gáspirt adta, Tukoray, mint a csaszlaki völegény, sok tapsban részesült.

Rövid hírek.

— Pálmay Ilka, a bukovinai magyarok hazatelepítése érdekében dícséretes buzgalmat fejtett ki, a mennyiben azok utiköltségeik fedezésére 100 frtot gyűjtött. — A budai várszínház tizenkétezer forint segélyt kap az udvartartási javadalmaszából. Ő felsége ezt az összeget a folyó évre is engedélyezte és a napokban már az utalványozás is megtörtént. — Léwinsky Temesvárott zsúfolt ház előtt szavalt magyar költeményeket. Előadását közkívánatra ismételnie kellett. — A nemzeti színház férfi karának kiválóbb tagjai számszerint tizenketten vokál-egyest szerveztek s a következő színidényben Erdélyben fognak szerepelni. No csak ugy ne járjanak mint tavaly, hogy már az első adomáson üres ház előtt léptek fel. — Körmezbányán Gaál Ligethy és Jáni társigazgatók vezetése alatt működő társulat, meleg pártolásban részesül. Jobb tagok az igazgatókon kívül még: Bodroghy, Ligethy, Timárné Róza, Kovács Laura és Makay Zoltán. — A népszínház 80 ezer frtnyi adóságból, már csak 8 ezer frt van fizetendő, a többi már mind letérlesztetett. — Kiss Mihály, az aradi színház kitűnő népszínműneke, nevével együtt Aradról már megerkezett Debreczenbe, a hol virágvasárnap után, mint újonnan szerződött tagok fognak fellépni az ottani színpadon. — A Szabadkán megjelenő „Szabadság” egy új színház építését sürgeti, a 30 év előtt épült jelenlegi színház helyébe, mely valóságos tűzfészek s a színpadnak is minden része rossz. — Aradi Gerő májusig Szegeden szándékozik működni. — Sztupa Andor Fogarashól f. hó 21-én Sepsiszt-Györgyre megy s husvét első napján kezdi meg ott előadásait 30 tagból álló szintársulatával. — A szombat helyi takarékpénztár, az ottani színház javára 40 frtot adományozott. — Az orosz-házi kaszinó választmánya, színiügyi bizottsággá alakult. Hatásköre azonban csak addig terjed, hogy az időközönként folyamodó színigazgatók között, a választási és a saison megjelölési jogát gyakorlandja. — Zomborban, a szintársulat javára rendezni szándékolt műkedvelői előadás elmarad, mert a színházi részvénytársaság igazgatósága, a tiszta jövedelmet le akarja foglalni 628 frt gazvilágítás fejében, melylyel állítógaz. Ságly és Dobó színigazgatók tartoznak. — Székeshérvárt jelenleg Blaha Lujza vendégszerpele. Föllépő darabjai ezek: Igmándi kispap, Milimári, Tót leány és Piros bugyelláris népszínművek. — A soproni magyar színiévek márc. 26-án veszi kezdetét, Jakob Lajos színigazgató 30 előadásra nyit bérletet, mely igen jutányos feltételekhez van kötve. — Nyéki János színigazgatói

engedélye a k. ig. tanács e hó 13-án tartott ülésében véleményeztetett.

Irodalom.*)

— Molnár György könyve: „Világos után”. diszes kiállításban jelent meg Aradon. Az érdekes műből több mutatványt közöltünk lapunkban a múlt év vége felé s a mai számunkban folyó „A szegedi színházról” című ezikk is abból van véve mutatványképen. A könyv megérdemli, hogy minél többen vegyék meg a vidéki színészet köréből is, mert a míg egyrészt mutatató, másrészt igen tanulságos is. Megrendelhető a szerzőnél 2 frtért, Aradon Petőfi utca 4. szám alatt. Az egész mű 16 sűrűnyomatot ivre terjed 238 oldalal. — A kik a szerző „Világostól Világosi-g” 35 nyomott ivre terjedő munkáját is megakarják szerezni, 2 frt 50 krért ezt is megkaphatják és így a két érdekes mű miudössze csak 4 frt 50 krba kerül. Melegen ajánljuk a vidéki színészet tagjainak s a művészetért érdeklődő olvasóközönségünk figyelmébe.

— Megjelent nyomtatásban és szerkesztésünkhoz is beküldetett „A műkedvelők” vigjáték 3 felvonásban, írta Verő György a miskolci színház tagja. A darab sok eredetiségről tesz tanubizonyosságot s a szerző a drámai bonyolalmat ügyesen és érdekesen oldja meg. Legsikerültebb az 1-ső felv. II-ik jelenése és a második felvonás végjelene. A darabot nagy tetszés mellett adták Miskolcraon kétszer, mindig telt ház előtt. (Előadásáról „Videki hírek” rovatunkban emlékeztünk meg.) A „Miskolcz” így nyilatkozik a darabról: A vigjáték tárgya igen helyes alapgondolat körül forog, s egyáltalán érdemes a feldolgozásra. A jelen társadalmi élet egy élethű jelenetét ábrázolja érdekes, vonzó előadásban. Nyelvezete szép és tolyékony. Határozott sikert konstatalhatunk. — Ajánljuk a szép reményekre jogosító szerző első művét, a színigazgató urak figyelmébe!

— 700 magyar népdal zongorára. A „Magyar Dal-Album”-ból, mely a magyar népdalok egyetlen folyamatosan lévő, zongorára alkalmazottu egyetemes gyűjteménye, megjelent a IV-ik kötet 5-ik füzeté is a 681-700 számú, következő dallamokkal: 1. Felfogadtam száz meg százszor, 2. Felleg borult az erdőre, 3. Felleg sínes, mégis esik eső, 4. Félre töltem ördög adta kesergés, 5. Fényes csillag gyult az égen, 6. Férjhez ment a reszelő, 7. Férjhez mentem borbélyhoz, 8. Gerlicze turbékol a jegenyén, 9. Gyászba borult az életem, 10. Gyöngyharmat ül a virágon, 11. Gyöngyvirág a bokor alján, 12. Ha csakugyan kedves rózsám, 13. Ha érzed fogad fájását, 14. Ha meggyászor lány lehetnek, 15. Ha nekem szóltál volna, 16. Harangoznak a toronyban, 17. Ha rózsámnak kedve volna, 18. Ha te elmegy, én is el, 29. Havas eső esik, 20. Három, hácem, tizenhárom. — A „Magyar Dal-Album” IV. köteté ismét 10 havi füzetben jelenik meg és pedig 200 dallamtartalommal. Előfizetést az egész évre: 10 füzetre 1 frt 80 kr, félévre: 5 füzetre 90 kr. Egyes füzet ára 25 kr. Minden füzet bérmentve küldetik szét. Előfizetések legcélszerűbben postautalványon a „Magyar Dal-Album” kiadóhivatalához Győrbe intézendők.

(A többi művekről jövő számban.)

*) E rovatunk tárgyhalmaz miatt már több számból kisorsult. Szerk.)

Szintársulatok állomáshelyei.

Aradi Gerő Szeged. — Balogh Alajos Bares (Baranya m.) — Bényei István Marosvásárhely. — Bogdy Alajos Pécs. — Balassa Károly Rozsnyó. — Csőka Sándor Kassa. — Gerőfy Andor Szabadka. — Gaál és Jáni Körmezbánya. — Gáspár Jenő Kis-Jenő. — Hegyi Gyula Kun-Félgyháza. — Homokay László Kis-Várda. — Jakob Lajos Szekesfehervár. — Károlyi Lajos Szatmár. — Krecsányi Ignác Debreczen. — Kőszegi Endre C-ongrád. — Liszy Vilmos Miskolcz. — Miklósy Gyula Keeskemét. — Mándoki Bela Győr. — Mártonfi Pal Gulantha. — Manusberger Jakob Arad. — Nyéki János Deső szt. Márton. — Polgár Gyula? — Szegedi Mihály Zombolya. — Szigethy Géza Köröz-Ladány. — Ságly és Dobó Zombor. — Sztupa Andor Fogaras. — Szabó Antal Berettyó-Ujfalu. — Tóth Bela Pápa. — Várady Ferenc Szászváros. — Völgyi György Baja.

Megbízások tára.

Felhívások.

I.

Tisztelettel felszólítom mindazon színészeket, színésznőket, kardalosokat és kardalosnőket, kik még ninesenek elszereződve s hozzáz f. év virágvasárnapjától mérsekelt fixumra szerződni öhajtanak, sziveskedjenek szerény feltételeiket és szerepjegyzéküket velem tudatni s a mennyiben ismeretlenek volnának arczképüket megküldeni.

Deső-szt. Márton, 1883. márcz. 16.

Nyéki János, színigazgató.

II.

Felhívom a magyar színészet mindazon férfi és női tagjait, kik virágvasárnaptól kezdve hozzáz fixumra szerződni hajlandók, sziveskedjenek engem ezen szándékukról értesíteni, s feltételeiket tudatni.

Breznóbánya, 1883. márcz. 16.

Füredi Alajos, daltársulati igazgató.

Keresünk

nagyobb és középrendű társulatokhoz karmestereket. Nagyobb társulathoz: tenoristát és egy quiettete (öt tagból álló) zenekart.

Scharf F. János gyorssajtónomása Kassán.

igazán enyém lesz-e? Nem gondol-e majd mást? ... vártni türelmesen és — csalódni? — Oh! Borzadok még a gondolatlótól is! ..

Sohogysen tudta Szentesi kisütni, bármint törte rajta fejét, hogy mi ezélya lehet Mariskának vele?

A körülmények szerint ítélve, ugy látszik, hogy Berényi Mariska is azon nők közé tartozik, kik feledni szokták az előbbi napon tett ígéretekét, kikre igen találóan alkalmazják azon dalt, melyet „Rigoletto”-ban énekelnek:

„Az asszony ingatag, csalfa ledér,
Holnap megbánja, a mit ma ígér.”

És Mariska, a mint látszott, e szavak igazságát törekedett érvényre emelni, tette, és magaviselete által.

IV.

A kit csak a remény élte.

Szentesi hosszú ideig férfias ömögadással tűrte szíve választottjának kegyetlen játékát, végre megszalva a bánásmódot, melyben önfeláldozó szerelméért jutalmul részesült, mélyen elkeseredett. s megvetésre határozá el magát.

Május 21-ikén a következő sorokat jegyzé naplójába:

„Ma Berényi Mariskával végkép szakítottam, mivel nem akart megérteni s gyermekes, könnyelmű magaviseletét tovább nem tűrhetem. Ha jövőjével ily könnyedén játszik ám lássa, mi következménye lesz.”

E sorok irásakor ugy érzé magát, mint kit a hajótörés kidozott a partra; élete meg van mentve hanem a bárkát, melyen mindene uszott, elnyelték a hullámok, s kifosztott koldusként kell tovább bolyongnia a világon, minden vigasz, minden részvét nélkül.

A szerencsétlen ifju már gondolkozni sem volt képes. Szám-talanszor ragadott tollat, hogy Schneider Boriskának megírja, miszerint megtartja vele az esküvőt, de ennek megírására erőtlennek érezte magát. Pedig Boriska oldala mellett, talán hamarább elfeledte volna lelke nyugalmának elrablóját. De azon tudat, hogy Bo-

badolni. Szentesi pedig már öt hosszú hónapon keresztül rajongott Mariska után. S midőn a szintársulat a városból elutazott, Szentesi is követte őket Cs...re, csak hogy imádotlja közelében lehessen. Lemondott hivataláról, elhagyta Schneider Boriskát is, azon ígérlet kifejezésével, hogy egy hó múlva Pünkösöd másodnapján megtartják az esküvőt ... Halaszthatlan családi ügyekben egy hóra el kell utaznia, ezt hívván fel ürügyül, csakhogy jegyesétől megszabadulhasson, és Mariskának szentelhesse minden perczét. Napok múlva eszébe jutott jegyesének tett ígérete, ilyenkor elhatározta, reménytelen szerelméről lemondani s megtartani Boriskával az esküvőt. Ámde bármint akarta fejből kivenni az egész szerelmi históriát, erőtlennek érezte magát e gyötörö gondolat legyőzésére. Akaratereje hajótörést szenvedett laungoló szerelmén. Mert tusakodása közben ismét megjelent az öt folyton üldözö alak, az a bájos arcz, azok a jóságos és angyal szelidséget visszatükrözö szemek, vére felpeszdült, menekülnie kellett a magányból; odahagyta a házat, hogy Mariskával kissé csevegessen, ki a megtartott kézfogó után, melegebb érdeklődést kezdett tanusítani iránta.

A kedves hölgy társalgását nem leheté valami különösnek mondani: de mindamellét, élénk, kedélyes volt az, mint rendesen, midőn a családhöz nem tartozó egyénnel volt szemben. Szentesi bánatos, lehangozt lelkére üdító hatást gyakorolt társalgása. És épen azért, mivel neki erre szüksége volt, alig tudott a kedves lénytől megválni. Csak az ő bájos körében talált egyedül nyugtot háborgó lelke, másutt sehol. Oly jól esett szívének elmerülni a kedves arcz nézésében, gyönyörködni a szeretetreméltó vonásokon. Étlen, szomjan el tudta volna nézni beleannak nélkül napokig, csakhogy élvezhesse a boldogító együttlét örömeit.

Ki ne érezte volna már önök közül azon édes gyötrelmet, mely minden fájdalmait daczára is oly édes, oly kellemes érzettel tölti el egész valónkat; a midőn nem létezik egy lényen kívül senki számunkra a kerek földön; midőn minden és mindenki unalmassá válik előttünk, midőn magányunkban szüntelen az ő kedves arca lebeg szemekünk előtt, s tolyvást csak ő utána sovárunk, k